

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą**

nr posiedzenia: **59**

data posiedzenia: **25 lipca 2023 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Opinia komisji o projekcie budżetu Kancelarii Senatu na rok 2024 w części dotyczącej opieki nad Polonią i Polakami za granicą.
2. Sytuacja Polonii w Afryce, Azji oraz w krajach Bliskiego Wschodu – wyzwania dla polityki państwa.

Posiedzeniu przewodniczyli:

przewodniczący komisji Kazimierz Michał Ujazdowski oraz zastępca przewodniczącego komisji Janina Sagatowska.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Paweł Arndt, Halina Bieda, Wiktor Durlak, Jerzy Fedorowicz, Stanisław Gogacz, Ryszard Majer, Andrzej Pająk, Janina Sagatowska, Kazimierz Michał Ujazdowski, Józef Zając, Wojciech Ziemiak,

goście, m.in.:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:

dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Jan Badowski,

Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

podsekretarz stanu Paweł Jabłoński ze współpracownikami,

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”:

kierownik ds. planowania i rozwoju Anita Staszkievicz,

Kancelaria Senatu:

zastępca szefa Karolina Ziolo-Puzuk ze współpracownikiem.

Ad 1.

Zastępca szefa Kancelarii Senatu Karolina Ziolo-Puzuk przedstawiła projekt budżetu Kancelarii Senatu na rok 2024 w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt przewiduje w rozdziale 75195 „Pozostała działalność” środki finansowe w wysokości 10 milionów zł na dotacje celowe dla podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Zgodnie z art. 4d ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Senat Rzeczypospolitej Polskiej jest wymieniony jako jedna z dwóch instytucji sprawujących opiekę nad Polonią i Polakami za granicą w zakresie zadania „Pomoc Polonii i Polakom za granicą”.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję.

Senator Kazimierz Michał Ujazdowski zaproponował pozytywne zaopiniowanie projektu.

W wyniku głosowania komisja jednogłośnie przyjęła ten wniosek.

Konkluzja:

Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu Kancelarii Senatu na rok 2024 przeznaczanego na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą i zarekomendowała go do dalszych prac legislacyjnych.

Ad 2.

Komisja zapoznała się z informacją wiceministra spraw zagranicznych Pawła Jabłońskiego na temat sytuacji Polonii w Afryce, Azji oraz w krajach Bliskiego Wschodu. Według MSZ w omawianych regionach żyje ok. 115 tysięcy Polaków i osób polskiego pochodzenia. Ze względu na małą liczebność i duże rozproszenie nie stanowią oni wpływowych grup w tych częściach świata. W Afryce i w krajach Bliskiego Wschodu mieszkają głównie Polacy będący w związkach małżeńskich z obcokrajowcami. Coraz częściej celem migracji zarobkowej Polaków są rozwijające się kraje Azji i Bliskiego Wschodu (np. Zjednoczone Emiraty Arabskie, Katar, Singapur, Chiny). Emigrują tam przede wszystkim młodzi specjaliści; szacuje się, że obecnie może ich być ponad 10 tysięcy. W niemal wszystkich krajach Afryki, Azji oraz Bliskiego Wschodu pracuje ok. tysiąca polskich duchownych, którzy prowadzą szkoły i domy dziecka czy organizują pomoc medyczną. Współpracują oni z polskimi placówkami dyplomatyczno-konsularnymi w zakresie organizowania działalności polonijnej, nauczania języka polskiego oraz popularyzowania wiedzy o Polsce. W takich krajach jak Iran, Palestyna, Indie oraz dawna Brytyjska Afryka Wschodnia znajduje się ponad 100 cmentarzy i miejsc upamiętniających Polaków, w większości uchodźców wojennych ewakuowanych w 1942 r. z ZSRR wraz z armią Andersa. Grupa ta dała po II wojnie światowej początek niewielkim skupiskom Polonii w krajach takich jak Kenia, Uganda czy Tanzania i innych. Krajem, w którym przetrwała 10-tysięczna społeczność polonijna wywodząca się z tego okresu migracji, jest Republika Południowej Afryki. Opieka nad polskimi cmentarzami i miejscami pamięci w tych krajach jest wyzwaniem dla instytucji państwa polskiego. Innym ważnym wyzwaniem jest zapewnienie osobom polskiego pochodzenia dostępu do nauczania języka polskiego i utrzymanie polskiej tożsamości. W Afryce i w Azji działają tylko pojedyncze szkoły polskie (dawne szkolne punkty konsultacyjne) znajdujące się w Chinach, Izraelu, Kuwejcie, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Egipcie, Maroku, Republice Południowej Afryki i Tunezji, co jest niewystarczające ze względu na duże rozproszenie polskiej społeczności.

Dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Jan Badowski poinformował, że KPRM wspiera finansowo kilka polonijnych organizacji w RPA, Maroku i Egipcie. W bieżącym roku remontowany jest Dom Polski w Tanzanii. W Azji KPRM finansuje polskie organizacje w takich krajach jak Kazachstan, Uzbekistan i Kirgistan, reprezentujące potomków polskich zesłańców, a także organizacje środowiska polonijnego na Kaukazie i w Turcji.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji wzięli udział senatorowie i zaproszeni goście.

Senatorowie dopytywali o sytuację społeczności polskich na Syberii oraz w Turcji.